

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 9/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2014 regeringens proposition med förslag till ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis (RP 127/2014 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- finanssekreterare Veli Auvinen, finansministeriet
- jurist Laura Terho, social- och hälsovårdsministeriet
- tullöverinspektör Seppo Raitolahti, Tullen
- överinspektör Reetta Honkanen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården
- överläkare Antero Heloma, Institutet för hälsa och välfärd
- ordförande Alexander Gräsbeck, Tupakka-teollisuusliitto ry
- direktör Mikael von Rabenau, Philip Morris Finland Oy.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med propositionen är att höja punktskatten på tobak av hälsopolitiska och statsfinansiella skäl. Med skatteskärpningen vill regeringen höja priset på tobaksvaror för att motverka skadliga hälsoeffekter samtidigt som effekten av resandeförsel och svartförsäljning beaktas. Priset på cigaretter beräknas stiga med i snitt 7,1 procent och på rulltobak med 7,7 procent. Skattehöjningen gäller priset per enhet och den berör därför varor med lägre priset en aning mer. Priset på ett cigarettpaket stiger med uppskattningsvis 38 cent i både den billiga och den dyra prisklassen.

Målet med Finlands tobakspolitik är att vårt land ska vara rökfritt 2040. För att målet ska nås måste vi sätta in de medel som bevisligen får tobakskonsumtionen att minska. Regelbundna skattehöjningar som är större än inflationen och ökningen av köpkraften har visat sig vara effektiva och lämpliga metoder för att minska rökningen.

I kombination med andra åtgärder har de inte alltför stora höjningarna de senaste åren medverkat till att rökningen har minskat betydligt. I dag röker 12 procent (25 procent 2001) av unga i åldern 14—18 år dagligen och 16 procent av personer i arbetsför ålder (24 procent 2001), enligt

uppgifter till utskottet. Med skatter kan man effektivt påverka användningen av tobaksvaror och framför allt minska rökningen bland unga, och den vägen förebygga tobaksrelaterade hälsoskador.

Trots de senaste skattehöjningarna har resandeförseln av cigaretter varit relativt stabilt. De senaste åren har kvantiteterna av beslagtagna cigaretter i tullen varierat stort (28 miljoner 2012 och 3,8 miljoner 2013). Den stora variationen kan bero bland annat på att smugglingsrutterna har ändrats. Det bör också noteras att resandeförseln minskar till följd av de införselrestriktioner som enligt tobakslagen baseras på varningsmärknings.

Med tanke på målet med tobakslagen är det viktigt att inte bara skatten per enhet utan också

minimiskatten på tobaksvaror höjs och att momsen på tobaksvaror inte sänks. Vid uppföljningen av effekterna bör man också tänka på att konsumtionsmönstren för cigaretter och löstobak kan ha förändrats. Utskottet anser skattehöjningarna vara motiverade ur ett folkhälsoperspektiv och tillstyrker fortsatta måttliga skattehöjningar med hänsyn till deras effekter för den totala konsumtionen av tobaksvaror, resandeförseln och den olagliga införseln.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet anför

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 25 september 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Johanna Jurva /saf
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Hanna Mäntylä /saf

Mikael Palola /saml
Terhi Peltokorpi /cent
Sari Sarkomaa /saml
Hanna Tainio /sd
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.